

Chikalata cha Paolo kwa Ŵaefeso Chilongolelo

Chikalata kwa Ŵaefeso chalembeke katema kampepe ni chikalata kwa Ŵakolosai mu yaka ya makumi nsano ni limo pakumala kupagwa ku Che Yesu Kilisito. Jwalembile chikalata chi akulimanyukusya nsyene kuti ali Nduna che Paolo (1:1). Ŵaumanyilisi achajinji akwitichisya kuti che Paolo ŵalembele chikalata Ŵaefeso nachiŵamuno nganichipagwa chikomasyo chakwe nsyene mpela yaili mu chikalata chiŵalembele ŵakolosai. Kwa ligongo lyo nningwa wao waliji kuti chikalata cho chisyungule pasikati ja mipingo ja ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu jajili mu musu wo. Nombe che Paolo akuti ŵaliji ata ŵikwe katema pa ŵalembaga chikalata (3:1; 4:1, 6:20). Che Paolo ŵampele che Tukiko chikalata chi pa ŵajawile kujijimajimila mipingo ja ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu jajili mu musu wa Efeso (6:21-22).

Musu wa Efeso waliji musu wekulungwa ni likome lya Ŵaloma kwa chilambo chachinandi cha Ŵaasia. Musu wa Efeso wamanyiche kwannope kwa ligongo lya nyumba ja nnungu jijata ŵikwe mwelemo ni ku ŵichikwa chile kwa ligongo lya nnungu jwa chikongwe kwa Chigiliki ju ŵa ŵilanjikwe Atemi (Masengo 19:23-31). Mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Che Yesu ŵa ku Efeso

watandite kwa machili nambo mbesi jakwe wabweteche (Chiunukuko 2:1-7).

Che Paolo akusala munusu ja chikalata yatite Akunnungu pakwasagula w̄andu w̄ao ni kwa-wombola kutyochela mu sambu syao kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Akwalandanya w̄andu w̄akunkulupilila Che Yesu ni chiilu cha Kilisito, Kilisito nti ntwe ni sooni akwalandanya w̄andu w̄akunkulupilila Che Yesu mpela nyumba ni Kilisito nti liganga lyekulungwa lya nsingi. Ni nusu jine ja chikalata, Che Paolo akuchityosya chiongolelo cha yakuti pakusachilwa kutama w̄andu w̄akunkulupilila Che Yesu.

Yaili mwelemo

Che Paolo akulimanyukusya nsyene ni kwakomasya W̄aefeso (1:1-2).

Che Paolo akuw̄echeta yankati ulongo wauli pasikati ja w̄andu w̄akunkulupilila Che Yesu ni Kilisito (1:3-3:21).

Che Paolo akulemba yakuti pakusachilwa kutama w̄andu w̄akunkulupilila Che Yesu (4:1-6:20).

Mbesi che Paolo akumalichisya kwakusala yakuti pakuganisya (6:21-24).

¹ Une che Paolo, nduna jwa Kilisito Yesu kwa unonyelo wa Akunnungu. Ngunnembela w̄anyamwe w̄andu w̄a Akunnungu w̄ankutama ku Efeso, w̄ankukulupilichika nkulumbikana ni Kilisito Yesu. ² Ngummendela upile ni chitendewe kutyochela kwa Akunnungu Atati w̄etu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito.

Upile mu kulumbikana ni Kilisito

³ Twakusye Akunnungu wâali Atati wâ Ambuje wêtu Che Yesu Kilisito. Pakuwâ nkulumbikana ni Kilisito, atupele uwe upile wose waukutyochela kwinani kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu.

⁴ Namose chilambo chikanawê gumbikwa, Akunnungu watusagwile uwe kuti tuwê wându wakwe nkulumbikana ni Kilisito, kuti tuwê waswela ni wângali sambi paujo pao. Kwa ligongo lya unonyelo wao, ⁵ Akunnungu wasachile chitandile kundanda, ni watusagwile uwe, kuti tutendekwe wanache wao kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Yeleyi ni iwâtite pakunonyelwa ni kusaka. ⁶ Nipele twalape Akunnungu kwa ligongo lya umbone wao wekulu, pakuwâ watupele Mwanagwao juwannonyele nti ntuuka.

⁷ Kwa kulumbikana ni Kilisito uwe tukuwombolwa kwa miasi jao, yaani tukulecheleswa sambi syetu. Yele ni wautite ukulu wa upile wao, ⁸ uwâtujitilile kwakuchuluka kwa lunda lose ni umanyilisi wakwe wose. ⁹ Akunnungu atesile achila chiwasakaga kuchipanganya. Atumanyisye yantemela yaisachile amalichisye kwa litala lya Kilisito. ¹⁰ Yeleyo chiitendekwe pa katema kakawichikwe ni Akunnungu, pachasonganganye indu yose pamo yaili kwinani ni yaili mu chilambo ni yose ilongoswe ni Kilisito.

¹¹ Kwa kulumbikana ni Kilisito, uwe twasagulikwe tuwê wându wakwe mpela iwâtite pakusaka Akunnungu chitandile kalakala. Akunnungu akupanganya indu yose mpela yakuti pakusaka ni kulamula nsyene. ¹² Kwa yeleyo, uweji watulongolele kwakulupilila Kilisito, tuulape ukulu wa Akunnungu.

13 Ni wanyamwe wandu wanga wa Wayahudi nombe, mwakilikene utenga wa usyene, yaani Ngani Jambone jajikunnychisya ukulupusyo. Mwakulupilile Kilisito, nombe Akunnungu kwakulosya kuti wanyamwe ndi wandu wakwe, kwakulumbikana ni Kilisito annembile chimanyisyo kwakumpa Mbumu jwa Akunnungu mpela iwatite pakulanga kalakala. 14 Mbumu jo ni jwakwimilila indu yose yalanjile Akunnungu kwa wandu wakwe. Chindu chi chikutumanyisya kuti Akunnungu chiwawombole wandu wakwe. Tuulape ukulu wakwe.

Kupopela ku che Paolo

15 Kwa ligongo lyo, chitandile panapilikene inkuti pakwakulupilila Ambuje Che Yesu ni inkuti pakwanonyela wandu wose wa Akunnungu, 16 une nganguleka kwatogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu. Ngunkumbuchila mmapopelo gangu. 17 Ngwendelechela kwapopela Atati waali ni ukulu, Akunnungu wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, ampe wanyamwe Mbumu jwakwe kuti nkole lunda ni chiunukuko kuti nkombole kwamanyilila welewo uchenene. 18 Ngwa wenda Akunnungu ambunukule mitima jenu kuti nkombole kulola lilanguka lyakwe kuti manyilile chilolelo chammilasile ni ukulu wekulungwa wa upile uwaagosele wandu wakwe, 19 ni kugamanyilila machili gakwe gamakulungwa nnope kwetu uwe watukwakulupilila. Machili gagakupanganya masengo mwa uweji ni gakulandana ni machili gamakulungwa gala, 20 gawatumie pawansyusisye

Kilisito ni kuntamika kunkono wakwe wa kundyo wa machili kwinani. ²¹ Kweleko Kilisito ali jwankulu pachanya pa achakulu wose ni w̄aali ni ulamusi wose ni machili ni mamwenye. Ni liina lyakwe lili lyekulu pachanya meena gaakupegwa w̄andu pa chilambo chi ni chilambo chachikwika. ²² Akunnungu w̄apele Kilisito ulamusi pa indu yose. Nombe Akunnungu ammisile a w̄e ntwe wa mpingo wa w̄andu w̄akunkulupilila Kilisito kuti alongosye indu yose. ²³ W̄andu w̄akunkulupilila Kilisito ali chiilu cha Kilisito, nombewo ali utindimisyo wa Kilisito w̄akutimisya indu yose.

2

Kutyochela mu chiwa kwinjila mu umi

¹ W̄anyamwe kalakala mwaliji w̄awe mu utame wa mmbumu kwa ligongo lya ungaajitichisya Akunnungu ni sambu syenu. ² Katema ko mwatemi malinga ni wende wangalimate wa w̄andu w̄a chilambo chino. Mwampilikanichisye jwankulu jwa masoka ga machili jwa kwiunde, lisoka lyalikwatawala sambano w̄andu w̄angakwajitichisya Akunnungu. ³ Kalakala, noweji twaliji mpela w̄elewo. Twatemi kwakukuya tama syangalumbana sitwapagwile nasyo ni kutendekanya yeila pe yakuinonyelesya iilu ni lunda lwetu. Kwa ligongo lya kulandana kwetu nkupagwa, twa w̄ajilwe kulamulikwa ni Akunnungu mpela w̄andu w̄ane.

⁴ Nambo Akunnungu ali w̄a chanasu chachijinji, w̄atunonyele uweji kwa unonyelo wao wekulungwa, ⁵ namose patwaliji mpela tuwile

mu utame wetu wa chibumbu, kwa ligongo lya sambu syetu, Akunnungu watutesile wajumi pamo ni Kilisito. Kwayele tukulupwiswe kwa upile wa Akunnungu. ⁶ Kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, Akunnungu atusyusisye pamo nawo kuti tukatawale pamo nawo kwini. ⁷ Watesile yeleyo kuti alosye umbone wao wekulungwa wangakupimika kwa iwelesi yose ichiiche kwa litala lya unonyelo wakwe nkulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito. ⁸ Pakuwa, kwa umbone wa Akunnungu, nkulupwiche kwa litala lya chikulupi. Chelecho ngachikutyochema kukwenu mwachinsyene nambo uli ntuuka wa Akunnungu. ⁹ Nga wa kwa ipanganyo yenu, kwayele mundu jwalijose akalikusya kwa chachili chose. ¹⁰ Akunnungu atugumbile ni kuwa wasambano, ni kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, watugumbile kuti tutame ni kupanganya yambone yaiwachikwe chile ni Akunnungu tuipanganye.

Umo mwa Kilisito

¹¹ Nipele nkumbuchile imwatite pakuwa kalakala wanyamwe wandu wanga wa Wayahudi wankuwilanjikwa wangaumbala ni Wayahudi wakuwilanga waumbele, kwa ligongo lya chindu chachitendekwe ni wandu mu iilu yao. ¹² Kele katema ko mwaliji ngankwamanyilila Kilisito, wanyamwe mwasapulikwe kutyochela mu Waisilaeli wawasagulikwe ni Akunnungu. Mwaliji achalendo pasikati jao. Nganinkola chachili chose pa chilanga cha Akunnungu chiwachilanjile kwa wandu wakwe ni mwatemi

pachilambo pangali chilolelo ni kwamanyilila Akunnungu. ¹³ Nambo sambano, nkulumbikana ni Kilisito Yesu, wanyamwe umwaliji kwakutalika kalakala, nli pachiwandi kwa litala lya miasi ja Kilisito. ¹⁴ Pakuwa Kilisito nsyene atujigalile chitendewele chakwatenda Wayahudi ni wandu wangawa Wayahudi kuwa wamo. Kwa litala lya kuchityosya chiilu chao mpela sadaka, wautyosisye umagongo uwaliji nkwarekanganya mpela likumba pasikati jao. ¹⁵ Welewo wagatyosisye Malajisyo ga Chiyahudi pamo ni majiganyo gakwe kuti waatende Wayahudi ni wandu wangawa Wayahudi kuwa wamo nkulumbikana nawo, ni kwa kutenda yele wachiichenawo chitendewele. ¹⁶ Kwa kuchityosya chiilu chakwe mpela sadaka pa nsalaba, Kilisito aujonasile umagongo wao. Kwa nsalaba ajitesile mipingo jiwili jo kuwa wamo ni kwajilanya ni Akunnungu.

¹⁷ Nipele, Kilisito waiche kukulalichila Ngani Jambone ja chitendewele kukwenu wanyamwe wandu wangawa Wayahudi, wandi kwakutalikangana ni Akunnungu ni kwa Wayahudi waali chiwandi ni Akunnungu. ¹⁸ Pakuwa kutyochela ni aila yaitesile Kilisito, uweji wose, Wayahudi ni wandu wangawa Wayahudi, tukukombola kwajaulila Atati kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu jumo.

¹⁹ Nipele chitandile sambano, wanyamwe wandu wangawa Wayahudi nganimma achalendo sooni namose nganimma wakupita. Sambano ndi wandu wa nnango umo pamo ni wandu wa

Akunnungu, ni sooni w̄aali mu nyuumba ja Akunnungu. ²⁰ Iyoyo w̄anyamwe ntaŵikwe pa nsingi wauw̄ichikwe ni achinduna ni w̄akulondola w̄a Akunnungu ni Che Yesu Kilisito asyene lili luchanamila lwekulungwa lwakwimichila nyuumba. ²¹ W̄elewo ni w̄akujilumbikanya nyuumba jose ni kujikusya mpaka jiŵe Nyuumba ja Akunnungu jajiswela jajityosyekwe kwa ligongo lya Ambuje. ²² Nkulumbikana ni Kilisito, nomwe w̄akwe nkutaŵikwa pamo ni w̄andu w̄ane wose, mme pakutama pao Akunnungu kwa litala lya Mbumu jwakwe.

3

Masengo ga che Paolo kwa w̄andu w̄angaŵa W̄ayahudi

¹ Kwa ligongo li, une che Paolo, ndili jwantawe kwa ligongo lya kwatumichila Che Yesu Kilisito ni kwa ligongo ngunnalichila w̄anyamwe w̄andu w̄angaŵa W̄ayahudi. ² Isyene mpilikene kuti, kwa upile wao, Akunnungu ambele masengo ga kwa ligongo lyenu. ³ Akunnungu amunukulile nachimanye chindu chantemela chachisisiche, mpela inalongolele kunnembela kwa wipi. ⁴ Ni w̄anyamwe mwasyomaga yeleyi, chinkombole kumanyilila inguti kumanyilila ntemela wa Kilisito. ⁵ Kalakala w̄andu nganamanyiswa chantemela cho, nambo sambano Akunnungu w̄aunukulile achinduna ni w̄akulondola w̄ao w̄aswela achimanyilile chantemela cho kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu. ⁶ Ntemela wene ni weleu, kwa litala lya Ngani Jambone w̄andu

WangaWâ Wayahudi akupegwa ni Akunnungu upile wao yalumo ni Wayahudi. Wându wo ali iwâlo ya chiilu chimo, nombewo akupochela iyoyo liuto lya indu ya chilanga cha Akunnungu kwa litala lya Kilisito Yesu.

⁷ Natendekwe katumetume jwa Ngani Jambone kwa litala lya ntuuka wa umbone wambele Akunnungu kwa litala lya machili gao. ⁸ Uneji ndili mundu jwannandi kupunda wându wose wâ Akunnungu, nambo Akunnungu ambele ntuuka wa kwalalichila wându WangaWâ Wayahudi Ngani Jambone ja upile wa Kilisito wangaukukomboleka kuwâlanjikwa. ⁹ Nasagulikwe kuti naalosye wându wose chantemela cha Akunnungu yachikuti pakupanganya masengo. Akunnungu wâwagumbile indu yose, wâsisile chantemela cho kwa iwêlesi yose chitandile kalakala. ¹⁰ Nambo sambano, kwa litala lya mpingo wa wându wakunkulupilila Kilisito ni wakutawala ni wâali ni machili kwini alumanyilile lunda lwa Akunnungu mu indu yose. ¹¹ Akunnungu wâtesile yele kwa litala lya Ambuje wêtu Kilisito Yesu mpela iwâsachile moWâ gose pangali mbesi. ¹² Kwa kulumbikana ni Che Yesu Kilisito ni kwa kwakulupilila wêlewo tukukombola kwajaulila Akunnungu nkulimbila ni pangali lipamba. ¹³ Nipele ngunchondelela kuti kasintenguka ntima kwa kulaga kungulaga kwa ligongo lyenu, pakuWâ ayi yose ili kwa ligongo lya ukulu wenu.

Unonyelo wa Kilisito

¹⁴ Kwa ligongo li ngutindiwala kwapopela Atati,
¹⁵ kutyochela kukwao ngosyo syose kwini ni pachilambo tutupochele meena ga usyene.
¹⁶ Ngwaenda Akunnungu, waali winji wa ukulu, anlimbise mitima jenu kwa machili ga Mbumu jwakwe. ¹⁷ Ni Kilisito atame mmitima jenu kwa chikulupi. Ngumpopelela kuti nkole michiga ni kwima nkulimbila mu unonyelo wa Akunnungu, ¹⁸ kuti wanyamwe pamo ni wandu wose wa Akunnungu nkombole kumanyilila unonyelo wa Kilisito, yauli chitando ni uleu ni mu chikwesya ni mu kwendesya. ¹⁹ Isyene, nkombole kumanyilila unonyelo wa Kilisito, wakupunda umanyilisi wose ni kwayele ngumbaswe ni ujenelo wose wa Akunnungu.

²⁰ Twakusye Akunnungu wakukombola kutendekanya gamakulungwa nnope kupunda itukuienda ni kuiganisya, kwa litala lya machili gao gagakupanganya masengo nkati mwetu.
²¹ Elo, twakusye Akunnungu kwa litala lya mpingo wa wandu wakukulupilila Kilisito ni kwa litala lya Kilisito Yesu nsyene, katema kose ni mo wa gose pangali mbesi. Eloo.

4

Kulumbikana mu chiilu cha Kilisito

¹ Nipele, uneji jundi jwantawe kwa ligongo lya kwatumichila Ambuje, ngunchondelela ntame mpela yatite kunsalila Akunnungu ntame pawammilasile. ² Mmeje wakulitimalika ni chitungato ni wakupililila, mpilililane jwine ni jwine kwa unonyelo. ³ Nlimbile nnope kuugosa

umo wauichiswe ni Mbumu jwa Akunnungu kwa litala lya chitendewe chachikunlumbikanya.

⁴ Chipali chiilu chimo cha Kilisito ni Mbumu jwa Akunnungu jumo, nti chilolelo chimwaŵilanjikwe ni Akunnungu chachitite kuŵa chimo. ⁵ Apali

Ambuje ŵamo ni chikulupi chimo ni ubatiso umo. ⁶ Akunnungu ŵamo, ŵaali Atati ŵa wose, ŵelewo ali pachanya pa wose ni akupanganya masengo kupunda wose ni ali nkati mwa ŵandu ŵakwe wose.

⁷ Kila mundu pasikati jetu apochele ntuuka kutyochela kwa Akunnungu mpela yatite pakupegwa ni Kilisito. ⁸ Mpela ila igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu,

“Paŵakwesile kwini, ŵaulongwesye mpingo wa ŵandu ŵataŵikwe, ni ŵapele ŵandu mituuka.”

⁹ Nipele, pakuŵecheta, “Ŵakwesile kwini,” ana malumbo gakwe chichi? Malumbo gakwe ni kuti ŵatulwiche kaje mpaka paasi chilambo.

¹⁰ Ŵelewo ŵaŵatulwiche ali ŵawowo ŵaŵakwesile kwini nnope kupunda kwiunde kose kuti aitende indu yose yaigumbile imalile.

¹¹ Jwelejo ni juŵasagwile ŵandu ŵane kuŵa achinduna ni ŵane kuŵa ŵakulondola ŵa Akunnungu ni ŵane kuŵa ŵakulalichila Ngani Jambone ni ŵane kuŵa ŵakuchinga ni ŵakwiganya.

¹² Ŵatesile yeleyo kuti akombole kwaŵika chile ŵandu wose ŵa Akunnungu kwa ligongo lya masengo ga Chikilisito, kuti achigumbe chiilu cha Kilisito. ¹³ Kwayele uweji wose tulumbikane kwapamo mu chikulupi ni kumanyilila Mwana jwa Akunnungu, tuŵe

Watumkusiye mu chikulupi ni kuuichila utindimisiyo wa Kilisito. ¹⁴ Nipele, ngatuwa sooni mpela wanche, tuchijigalikwaga akuno ni akuno mpela matumbela gagakuutwa ni mbungo jajilijose ja majiganyo gagakutyosekwa ni wandu wakwalambusya wane ni kwasoyasya wandu kwa kwalyungasya. ¹⁵ Nambo twawechetaga yankati usyene kwa unonyelo, tutukule mu chikulupi ni kwaichilila Kilisito, waali ntwe wa mpingo wa wandu wakunkulupilila. ¹⁶ Kwa kulongoswa ni Kilisito, iwalo yose ya chiilu ikulumbikana pamo kwa ntasi ni chiilu chose chikukamulangana kwa ukamuchisiyo wa iwalo yakwe. Nipele chiwalo chachili chose chapanganyaga masengo uchenene, chiilu chose chikukula ni kuligumba mu unonyelo.

Umi wa sambano mwa Kilisito

¹⁷ Nipele, kwa liina lya Ambuje ngunjamuka yeleyi, kasinjenda sooni mpela wandu wangakwamanyilila Akunnungu, wakusikuya ng'anisiyo syao syangalimate. ¹⁸ Wandu wo lunda lwao luli mu chipi, ni alekangenywe ni umi wa Akunnungu kwa ligongo lya kulowela kwao ni kukakatima kwa mitima jao. ¹⁹ Wanyawo nganakola soni ni ajinjile mu chigongomalo ni akusaka kupanganya indu ya soni pangaleka.

²⁰ Nambo wanyamwe nganinlijiganya yeleyo nkati Kilisito. ²¹ Isyene mwapilikene uchenene nkati Che Yesu ni wanyamwe ndi wakulijiganya wakwe, mwajiganyikwe mwa welewo ni usyene wauli nkati mwao. ²² Mwajiganyikwe kuula utame wenu wa kalakala, yaani

undu wenu wa kalakala uwaliji nkonasikwa kwa ligongo lya misese ja kulambusya. ²³ Mpanganyikwe wâ sambano mmitima ni ng'anisyo syenu. ²⁴ Mmwale undu wa sambano waupanganyichikwe chisau ni Akunnungu, waukuloleka kwakutama yambone ni uswela wa usyene.

²⁵ Kwa yeleyo, nneche unami. Jwalijose a^wechete usyene ni njakwe, paku^wa uwe wose tuli i^walo ya chiilu cha Kilisito. ²⁶ Mwatumbilaga, ni lutumbilo lwenu lukantendekasya kupanganya sambi, ni lutumbilo lwenu lukalonjela muusi wose. ²⁷ Kasimwapa lipesa Shetani. ²⁸ Ju^waji^waga akaji^wa sooni, nambo apanganye masengo gambone kwa makono gakwe kuti akole chindu chakwakamuchisya w^wakulaga. ²⁹ Nka^wecheta malo^we gangalimate, nambo mmechete malo^we gambone gagakwalimbichisya w^wandu kuti malo^we gunku^wecheta gakamuchisye w^wandu w^wakugapilikana. ³⁰ Ngasimunsupusya Mbumu jwa Akunnungu paku^wa w^welewo ali chimanyisyo cha Akunnungu kukwenu chakulosya kuti w^wanyamwe ndi w^wandu w^wakwe, nombe mbumu akulosya lyu^wa lichaiche Akunnungu kukwawombola w^wandu w^wakwe. ³¹ Ngasimma ni ligogo mu ntima mwe ni ngasimwatumbilila w^wandu w^wane ni ngasimma ni uchimwa ni ngasimmenyana ni kutukana ni kuleka chigongomalo chachili chose. ³² Nambo mme ni mitima jambone ja kukolelana chanasa jwine ni jwine, nnechelesyane mpela yatite pakunnechelesya Akunnungu kwa litala lya Kilisito.

5

Kutama mu lulanga

¹ Mwasyasye Akunnungu pakuŵa ŵanyamwe ndi ŵanache ŵao ŵakunonyelwa. ² Ntameje kwa kunonyelana, mpela Kilisito iŵatite pakutunonyela ni kuutyosya umi wakwe kwaligongo lyetu nti mbopesi jakununjila ni sadaka jajikwanonyela Akunnungu.

³ Nambo pakuŵa ŵanyamwe ndi ŵandu ŵa Akunnungu, nipele chikululu ni usakwa wauli wose pane chilema chikakolanjikwa pasikati jenu. ⁴ Ngasimecheta maloŵe ga soni ni gangalimate pane ga makani ngagakuŵajilwa kose kukwenu, nambo mmbaya kuŵecheta maloŵe gakwatogolela Akunnungu. ⁵ Mmanyilile isyene kuti jwachikululu jwalijose ni jwausakwa ni jwalipamo, mundu jwanti yele ali chisau mundu jwakuchipopelela chinyago ni mundu jwalijose jwanti yele ngaapata chindu mu Umwenye wa Kilisito ni wa Akunnungu.

⁶ Akanlambusya mundu kwa maloŵe gangalimate, kwa ligongo lya gelego Akunnungu akwalamula ŵele ŵangakwapilikanichisya. ⁷ Nipele ŵanyamwe nkakamulangana nawo. ⁸ Ŵanyamwe kalakala mwaliji pa chipi, sambano ŵanyamwe ndi ŵandu ŵa Ambuje, nkutamanga palulanga. Kwayele ntamanje mpela ŵandu ŵaali mu lulanga, ⁹ pakuŵa kutama palulanga kukuntenda mpanganye indu yambone ni kupanganya indu yakusaka Akunnungu ni kuŵecheta ya usyene. ¹⁰ Nchalile kuimanyilila yaikwanonyelesya Ambuje. ¹¹ Nipele nkaliwanganya nkupanganya

ipanganyo yangalimate ya mu chipi, nambo mwaichisye wandu palulanga. ¹² Ligongo indu yakuipanganya kwachisyepela ikutesya soni namose kuiwalanga. ¹³ Nambo yose yaikwichiswa palulanga, ikuloleka pangasisika, ¹⁴ pakuwa lulanga ni lwalukulosya indu yose pangasisika. Kwa ligongo lyo Malembelo gakuti, “Njimuche mmweji ungonile, nsyuche, nombe Kilisito chanlanguchisye.”

¹⁵ Nipele nililechesye inkuti kutama. Nkatama mpela wandu wakulowela nambo ntame mpela wandu wandi ni lunda. ¹⁶ Ntumie uchenene katema kandi nako kwa kupanganya indu yambone, pakuwa mowa ga gali gakusakala. ¹⁷ Kwa ligongo lyo nkawa wakulowela, nambo nsose kuimanyilila aila yakuisaka Ambuje mpanganye. ¹⁸ Kasinkolelwa divai pakuwa kukolelwa kukutesya mundu apanganye indu yangalumbana pangaganisya ichikopochele. Nambo ngumbaswe Mbumu jwa Akunnungu. ¹⁹ Pankukunguluka, mmechete kwa malowe ga Sabuli ni nyimbo sya kulapa ni nyimbo sya kupopelela. Mwajimbile Ambuje ni kwajangalalila kwa mitima jenu. ²⁰ Mwatogolele Akunnungu Atati, mowa gose kwa indu yose, mu liina lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito.

Majiganyo gankati achimbumba ni achalume

²¹ Kila mundu annolechesye njakwe kwa kulitulusya kwa ligongo lya kwachimbichisya Kilisito.

²² Wanyamwe achimbumba, mwapilikanichisye achiwankwenu mpela inkuti kwapilikanichisya

Ambuje. ²³ Pakuŵa jwannume akunlongosya ŵankwakwe, mpela Kilisito nombe ali jwakuulongosya mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito. Nombe Kilisito nsyene ali ŵakwakulupusya ŵandu ŵakukulupilila, ŵaali chiilu chao. ²⁴ Mpela ila mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito yakuti pakwapilikanichisya Kilisito, iyoyo achimbumba nombe ŵapilikanichisye achiŵankwawo mu yose.

²⁵ Ni ŵanyamwe achalume, mwanonyele achiŵankwenu mpela Kilisito yatite pakwanonyela mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito kwa kuutyosya umi wao kwa ligongo lyao.

²⁶ Ŵatesile yeleyo kuti auŵiche pajika mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito kwa ligongo lya Akunnungu, ni kwajosya kwa lilowe lyao mpela akwajosya ni meesi, ²⁷ kuti akombole kuliichisya mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito ŵaali ŵaswela ni ŵambone, ŵangali chilewo, atamuno ngwinyata, atamuno chachili chose chati iyoyo.

²⁸ Iyoyo peyo achalume akusachilwa ŵanonyele achiŵankwawo mpela yakuti kuinonyela iilu yao achinsyene. Jwannume jwakunnonyela ŵankwakwe akulinonyela nsyene. ²⁹ Pakuŵa ngapagwa mundu jwaakuchichima chiilu chakwe nsyene, nambo akuchilisa ni kuchigosa mpela Kilisito yakuti pakuugosa mpingo wa ŵandu ŵakukulupilila Kilisito, ³⁰ ligongo uwe wose tuli iwalo ya chiilu chao. ³¹ Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, “Kwa ligongo li, jwannume chiŵaaleche atatigwe ni achikulugwe ni chalumbikane ni ŵankwakwe, nombe ŵaŵili wo chaŵe ŵamo.” ³² Kwana usyene wausisiche

waunukulikwe kukwangu mmalembelo nkati Kilisito ni mpingo wa wându wâkwe wâkunkulupilila. ³³ Nambo ukungamba ni wânyamwe wâkwe: Jwannume jwalijose annonyele wânkwakwe mpela yakuti kulinonyela nsyene, ni jwambumba nombe ampilikanichisye wânkwakwe.

6

Wânache ni Achawêlesi

¹ Wânyamwe wânache mwapilikanichisye achawêlesi wênu ligongo nkunkulupilila Ambuje, pakuwâ chelecho chili chambone kuchipanganya.

² Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, “Mwachimbichisye atati wênu ni achikulu wênu.” Lyeleli lili lilajisyo lyaandanda lyalili ni chilanga, ³ ni, “Pachinkole upile ni kutama yaka yejinji pa chilambo.”

⁴ Ni wânyamwe achatati kasimwatanda wânache wênu, nambo mwalele mpela yakuti pakusaka Ambuje kwakwalosya yakuti pakusachilwa kutama ni kwajiganya yele indu.

Achikapolo ni Achambuje wâao

⁵ Wânyamwe achikapolo mwapilikanichisye achambuje wênu wâ pachilambo pano kwa kwachimbichisya ni kwapilikanichisya ni kwa ntima wambone mpela nkwatumichila Kilisito.

⁶ Ntendeje yeleyo ngawâ pe katema pakumbona wându kuti mmoneche wâmbone, nambo mpanganye yaili unonyelo wa Akunnungu ni kwa ntima wose pakuwâ wânyamwe ndi achikapolo wâ Kilisito. ⁷ Mpanganye masengo genu kwakusangalala mpela nkwatumichila

Ambuje ni ngaŵa mpela nkwatumichila ŵandu. ⁸ Mmanyilile kuti mundu jwalijose jwakitenda yambone, atamuno ali kapolo pane jwalechelelwe chapochele mbote jakwe kutyochema kwa Ambuje.

⁹ Ni ŵanyamwe achakulu ŵa pachilambo ntende iyoyo kwa achikapolo ŵenu, nneche kwajogoya. Mmanyilile kuti ŵanyamwe ni ŵelewo, nkwenje Ambuje ŵamo pe kwinani, nombewo nganakola lusagu.

Ngondo ja Mbumu

¹⁰ Nipele kwakumalichisya, njime nkulimbila nkulumbikana ni Ambuje ni kwakukamuswa ni machili gao gamakulungwa. ¹¹ Njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti nkombole kugakanila malindi ga Shetani. ¹² Ligongo ngondo jetu ngatukumenyana ni ŵandu, nambo tukumenyana ni masoka gagakutama mu chilambo cha mbumu yaani achakulu ni ŵakwete ulamusi ni ŵakwete machili, ŵakuchilongosya chilambo cha chipi cha chigongomalo. ¹³ Kwa ligongo lyo njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti pachijiiche ngondo nkombole kugapunda machili ga jwachigongomalo jula, pachimmale kumenyana chinkombole kwima nkulimbila.

¹⁴ Nipele, njime nkulimbila, usyene uŵeje mpela nkanda mchiunu mwenu, ni kuwoneka kwenu wambone paujo pa Akunnungu kuŵeje mpela chiwalo cha chisyano chakulichenjela pa ntima, ¹⁵ ni kukola lungwanu lwa kwalalichila

Wandu Ngani Jambone ja chitendewele luweje mpela inkuti pakuwala ilatu ya ngondo. ¹⁶ Kupunda yeleyo yose, chikulupi chenu chichiwe mpela ngao mmakono genu kuti nkombole kujisima mipamba jose ja mooto ja Jwachigongomalo. ¹⁷ Mpochele ukulupusyo mpela chisoti cha chisyano, ni lilo we lya Akunnungu mpela lipanga lyankupegwa ni Mbumu jwa Akunnungu. ¹⁸ Mpochele katema kose, nchiwendaga ukamuchisyo wa Akunnungu. Mpochele katema kose mpela inkuti pakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu. Ncheshyanje pangapela nkwapopelela wandu wose wa Akunnungu. ¹⁹ Iyoyo mumbopelele, kuti Akunnungu ambe malo we gaku wecheta ni ngombole kwamanyisya wandu yantemela ya Ngani Jambone pangali lipamba. ²⁰ Une ndili jwantenga kwa ligongo lya Ngani Jambone namuno sambano ndili mu chitawiko. Mumbopelele, kuti ngombole kujilalichila Ngani Jambone pangali lipamba mpela inguti pakusachilwa.

Chikomasyo chakumalichisya

²¹ Che Tukiko, njetu jwakunonyelwa ni jwaku-tumichila jwakukulupilichika nkulumbikana ni Ambuje chansalile ngani syangu syose ni inguti pakwendelechela ni mmanyilile inguti pakupanganya masengo. ²² Nguntuma kukwenu kwa ligongo lya chindu chi, ansalile ngani sya nkati uweji ni kuntulasya mitima jenu.

²³ Achalongo achinjangu, ngummendela chitendewele ni unonyelo ni chikulupi kutyochela kwa

Akunnungu Atati ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. ²⁴ Ngwawendela umbone kwa Akunnungu aŵala wose ŵakwanonyela Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito kwa unonyelo wangali mbesi.

Lilangano Iya Sambano
The New Testament in the Yao language of Malawi:
Yao Bible Version Translation Project

copyright © 2018 The Word for the World International

Language: Ciyawo (Chiyawo)

Contributor: Pioneer Bible Translators

Lilangano Iya Sambano

Yao New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 19 Apr 2023

83abede1-cef5-5110-a8eb-53474ba8eb62